

Bedrijfsvoering en Strategie Netwerk
 Bedrijfsonderdeel Financiën, Inkoop & Juridische Zaken
 Afdeling Juridische Zaken
 Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
 Bezoekadres Stadsplateau 1, Utrecht
 Telefoon 030-2861096 Fax 030 - 286 10 22
www.utrecht.nl/

Vereniging Jezus Leeft

T.a.v. 5.1.2.e

5.1.2.e

7

5.1.2.e

Behandeld door	5.1.2.e	Datum	7 oktober 2024
Doorkiesnummer	030 286 5.1.2.e	Ons kenmerk	10329642
E-mail	5.1.2.e@utrecht.nl	Onderwerp	Nieuwe beslissing op bezwaarschrift
Bijlage(n)	2, Juridisch kader en verslag hoorzitting		
Uw kenmerk		Verzonden	
Uw brief van	4 mei 2021		Bij antwoord datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte 5.1.2.e

Bij uitspraak van 3 augustus 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland (hierna: de rechtbank) mijn besluit van 12 oktober 2021 vernietigd.¹ Dit besluit was genomen naar aanleiding van het door u gemaakte bezwaar, namens de vereniging Jezus Leeft (hierna: de vereniging), tegen mijn besluit van 4 mei 2021 (met zaaknummer 8824122). Ik dien gelet op vorengenoemde uitspraak van de rechtbank opnieuw te beslissen op uw bezwaar. Dat doe ik bij deze.

Bij besluit van 4 mei 2021 heb ik besloten om voorschriften te verbinden aan de demonstratie van de vereniging van 5 mei 2021 bij de abortuskliniek Vrelinghuis aan de Biltstraat 423 in Utrecht. Na kennisneming van uw bezwaarschrift, het verslag van de hoorzitting en de overige stukken in deze zaak heb ik besloten om het bestreden besluit van 4 mei 2021 onder aanpassing van de motivering in stand te laten. In deze beslissing leest u mijn overwegingen daarbij. Het juridisch kader is als bijlage bij deze beslissing gevoegd.

Ontvankelijkheid

Uw bezwaarschrift voldoet aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) daaraan stelt. U bent dan ook ontvankelijk in uw bezwaren.

Hoorzitting

Op 9 september 2021 bent u in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord. U heeft van deze gelegenheid gebruikgemaakt. Het verslag van de hoorzitting is als bijlage bij deze beslissing gevoegd.

¹ Zaaknummer: UTR 21/4168

Feiten

Op 2 mei 2021 ontving ik van de vereniging de kennisgeving voor het houden van een demonstratie op 5 mei 2021 tussen 10:00 uur en 12:00 uur bij de abortuskliniek Vrelinghuis aan de Biltstraat 423 in Utrecht. Het betrof een demonstratie waarbij drie deelnemers werden verwacht en waarbij één voertuig, namelijk een ambulance, gebruikt zou worden. Ook zouden er spandoeken worden meegevoerd. Met het besluit van 4 mei 2021 heb ik besloten om voorschriften aan de betreffende demonstratie te verbinden. Die voorschriften komen er — kort gezegd — op neer dat de vereniging:

- de ambulance alleen mag parkeren op een laad- en loszone circa 70 meter verderop aan de Biltstraat en alleen daar mag demonstreren;
- flyers en andere producten niet van hand op hand mag uitreiken in verband met de op dat moment geldende anderhalve meter afstandsregel.

Aanleiding voor deze voorschriften is dat de gevraagde locatie niet geschikt is voor de gevraagde demonstratie vanwege de verkeerssituatie. De stoep voor de abortuskliniek is namelijk erg smal en direct gelegen naast een druk fietspad. Door de ambulance op die stoep te parkeren en daar te demonstreren moeten voorbijgangers uitwijken naar het fietspad. Dit levert gevaarlijke situaties op. Daarbij is ook betrokken dat er in de omgeving een school en kinderopvanglocaties zijn, waardoor het druk is op de stoep en het fietspad. Dat geldt eveneens voor de stoep aan de andere kant van de straat. Naast dat het gevaarlijke situaties in het verkeer oplevert, maakt een demonstratie op deze krappe plek het vrijwel onmogelijk om de (toen) geldende anderhalve meter afstandsregel na te leven. De demonstratie moest daarom om redenen van verkeersveiligheid en volksgezondheid op de laad- en loszone plaatsvinden.

Op 4 mei 2021 heeft u tegen dit besluit bezwaar gemaakt. In dit bezwaar heb ik geen aanleiding gezien om mijn besluit van 4 mei te herroepen. Om die reden heb ik bij besluit van 12 oktober 2021 dat besluit in stand gelaten. Hiertegen heeft u bij de rechtbank beroep ingesteld. De rechtbank heeft uw beroep bij uitspraak van 3 augustus 2022 gegrond verklaard, mijn besluit van 12 oktober 2021 vernietigd en mij opgedragen om opnieuw op uw bezwaarschrift te beslissen. Volgens de rechtbank heb ik niet goed gemotiveerd waarom de demonstratie op de laad- en loszone 70 meter verderop moest plaatsvinden. De rechtbank vindt namelijk dat ik ook de parkeervakken aan de overzijde van de abortuskliniek in mijn beoordeling had moeten betrekken, wat niet is gebeurd. Volgens de rechtbank heeft de vereniging niet aangegeven enkel op de stoep bij de abortuskliniek te willen demonstreren. De rechtbank vindt daarom dat ik had moeten beoordelen of— als de demonstratie op een parkeervak aan de overkant van de abortuskliniek zou plaatsvinden – het ook nodig zou zijn geweest in het belang van de verkeersveiligheid en de volksgezondheid om dat niet toe te staan en te bepalen dat de demonstratie op de laad- en loszone moest plaatsvinden. Tegen deze uitspraak van de rechtbank heb ik bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) hoger beroep ingesteld. Deze procedure loopt nog. Er is nog geen zittingsdatum bekend.

Bezwaren

Uw bezwaar komt samengevat op het volgende neer:

- Het besluit is in strijd met de vrijheid van meningsuiting. De afstand tot de abortuskliniek is te groot. Hierdoor heeft de demonstratie geen zin.

Overwegingen

In de onderhavige procedure gaat het om de vraag of ik bij het besluit van 4 mei 2021 terecht heb besloten om voorschriften te verbinden aan de demonstratie van 5 mei 2021. Bij het beantwoorden van die vraag neem ik ook de uitspraak van de rechtbank in deze kwestie in acht. Ik beantwoord die vraag bevestigend en licht dat in het hiernavolgende toe.

De vrijheid van meningsuiting en de daaronder vallende vrijheid van demonstratie zijn geen absolute (grond)rechten. De Grondwet en de Wet openbare manifestaties (hierna: de Wom) bieden mij de bevoegdheid om een demonstratie te beperken en in een uiterst geval zelfs te verbieden. In uw geval is de demonstratie niet verboden, maar heb ik een andere locatie in de directe nabijheid van de gevraagde locatie voor de demonstratie moeten aanwijzen vanwege eerder genoemde redenen (verkeer en volksgezondheid). Op deze locatie had u evengoed gebruik kunnen maken van de vrijheid van meningsuiting en demonstratie. Dat mijn besluit met die (grond)rechten in strijd is volg ik dan ook niet.

Zoals hiervoor reeds aangegeven, heb ik hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank van 3 augustus 2022. Ik kan me namelijk niet vinden in het oordeel van de rechtbank. De rechtbank heeft mij opgedragen om opnieuw op uw bezwaar te beslissen. Omdat een hoger beroep geen schorsende werking heeft, ben ik gehouden om een nieuwe beslissing op uw bezwaar te nemen. Daarover overweeg ik als volgt.

Niet in geschil is dat het parkeren van een ambulance op de stoep bij de abortuskliniek verkeersonveilige situaties oplevert. Volgens de rechtbank had ik echter ook de parkeerplaatsen aan de overkant van de abortuskliniek bij mijn beoordeling moeten betrekken. Dat doe ik hierbij alsnog. Ik stel mij op het standpunt dat ook deze parkeerplaatsen geen geschikte locatie zijn voor de demonstratie en wel om de volgende reden.

De vrijheid van demonstratie is een groot grondrecht en verdient bescherming. Dat is waarom het beperken of verbieden van een demonstratie slechts onder bepaalde omstandigheden mogelijk is. Daar staat tegenover dat dit recht soms kan botsen met andere (grond)rechten, namelijk, zoals in dit geval, met het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de Mens) en het in Nederland gewaarborgde recht op abortus, dat onder het (grond)recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam valt. Gelet hierop mogen bezoekers van een abortuskliniek niet door demonstranten onevenredig worden gehinderd in hun recht om gebruik te maken van hun rechten uit de Wet afbreking zwangerschap. Vrouwen die ervoor hebben gekozen om een abortus te ondergaan bij het onderhavige abortuskliniek worden door de demonstranten echter geconfronteerd met foto's en teksten die, door hen, maar ook door anderen als choquerend en intimiderend worden ervaren. Zij kunnen hierdoor niet in vrijheid en ongestoord de abortuskliniek bezoeken, hetgeen een inbreuk is op hun (grond)rechten. Dit klemmt des te meer nu de beslissing die zij hebben genomen, een zeer ingrijpende en emotioneel beladen beslissing is die iemand psychisch zwaar kan belasten. De impact van anti-abortusdemonstraties, zeker als dit in het zicht van de bezoekers van een abortuskliniek is, is groter dan bij andere demonstraties waarbij het slechts om een algemene openbare meningsuiting gaat. Dergelijke demonstraties maken namelijk een inbreuk op een individueel en persoonlijk grondrecht, daar andere demonstraties dat niet doen en kunnen voorts leiden tot een 'chilling effect' bij vrouwen die een abortus overwegen. Een 'chilling effect' houdt in dit geval in dat vrouwen die een abortus overwegen daarvan afzien vanwege de mogelijke confrontatie met anti-abortusdemonstranten. Bezoekers van abortusklinieken verdienen

daarom extra bescherming. Dit geldt des te meer daar er in 2021 elf klachten bij de gemeente zijn binnengekomen over intimidatie door anti-abortusdemonstranten van vrouwen die op weg waren naar de abortuskliniek voor een gesprek of een behandeling. In 2022 waren dit er negen. De politie kreeg ook één melding van een vrouw die zei te zijn aangesproken door de demonstranten. Er was daarom aanleiding om de demonstratie aan de overkant van de abortuskliniek ook niet toe te staan ter voorkoming van wanordelijkheden. Die intimidatie is een wanordelijkheid die een beperking rechtvaardigt op grond van de Wom omdat het de bezoeksters onevenredig hindert in hun vrijheid, in het bijzonder in het ongestoord gebruik maken van hun rechten uit de Wet afbreking zwangerschap. Nu dit soort demonstraties tot intimidatie en confrontatie kunnen leiden, kon ik een beperking opleggen die ervoor zorgt dat er zo min mogelijk kans is daarop.

Om zowel aan uw belangen als aan die van de bezoekers van de abortuskliniek tegemoet te komen, acht ik de aangewezen locatie op 70 meter van de abortuskliniek proportioneel. Immers, niet alleen de vereniging, maar ook de bezoeksters van de abortuskliniek komen grondwettelijke en verdragsrechtelijke bescherming toe. Deze oplossing doet recht aan het fundamentele recht van de demonstranten als ook aan de grondrechten van de bezoeker van de abortuskliniek. Op de betreffende locatie kunnen de demonstranten in de directe nabijheid van de abortuskliniek vrijelijk hun mening en gedachten verkondigen en kunnen de bezoeksters van de abortuskliniek zonder onevenredige hinder de abortuskliniek bezoeken.

Beslissing

Ik zie in de bezwaren geen aanleiding om het bestreden besluit te herroepen. Ik laat het bestreden besluit daarom onder aanpassing van de hiervoor vermelde motivering in stand.

Indien u vragen en/of opmerkingen heeft over deze beslissing, kunt u contact opnemen met de behandelaar. Het telefoonnummer staat boven aan deze brief vermeld.

Beroep

Ik heb hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van 3 augustus 2022 bij de Afdeling. Deze beslissing op bezwaar is aan te merken als een besluit strekkende tot vervanging van een eerder besluit (artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb). Er staat hiertegen geen zelfstandig bezwaar of beroep open. U kunt deze beslissing op bezwaar betwisten in de hoger beroepsprocedure. Gelet op artikel 6:19 van de Awb zullen wij dit besluit per ommekeer toezenden aan de Afdeling. Zij zal u vervolgens het besluit toezenden met het verzoek kenbaar te maken of u zich hierin kunt vinden.

Hoogachtend,

De burgemeester van Utrecht,
Sharon A.M. Dijkma

Bijlage I: Juridisch kader

Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Artikel 8 Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie

Artikel 11 Vrijheid van vergadering en vereniging

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vergadering en op vrijheid van vereniging, met inbegrip van het recht met anderen vakverenigingen op te richten en zich bij vakverenigingen aan te sluiten voor de bescherming van zijn belangen.

2. De uitoefening van deze rechten mag aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die, die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Dit artikel verbiedt niet dat rechtmatige beperkingen worden gesteld aan de uitoefening van deze rechten door leden van de krijgsmacht, van de politie of van het ambtelijk apparaat van de Staat.

Grondwet

Artikel 9

1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

2. De wet kan regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 10

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

Artikel 11

Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Wet openbare manifestaties

Artikel 2

De bij of krachtens de bepalingen uit deze paragraaf aan overheidsorganen gegeven bevoegdheden tot beperking van het recht tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging en het recht tot vergadering en betoging, kunnen slechts worden aangewend ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 5

1. De burgemeester kan naar aanleiding van een kennisgeving voorschriften en beperkingen stellen of een verbod geven.

Bijlage II: Verslag hoorzitting

KORT ZAKELIJK VERSLAG VAN DE HOORZITTING, gehouden op 9 september 2021 om 15:00 uur.

Betreft: het bezwaarschrift van de vereniging Jezus Leeft, van 4 mei 2021.

Inzake: het besluit van 4 mei 2021, met kenmerk, waarbij is besloten om beperkingen op te leggen aan de demonstratie van 5 mei 2021 van de vereniging Jezus Leeft.

Het horen geschiedt door 5.1.2.e (voorzitter), werkzaam bij de afdeling Financiën, Inkoop & Juridische Zaken.

Het hoofd van de afdeling Financiën, Inkoop & Juridische Zaken en door hem aangewezen medewerkers zijn ingevolge artikel 9 van de Verordening inzake de behandeling van Bezwaar- en beroepschriften belast met het horen van belanghebbenden namens het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester.

Voorts aanwezig:

– 5.1.2.e (bezwaarmaker)

De betrokken dienst, de afdeling Veiligheid is onder kennisgeving afwezig.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en legt de te volgen procedure uit. Vervolgens wordt de bezwaarmaker in de gelegenheid gesteld het bezwaarschrift mondeling toe te lichten.

Bezwaarmaker

Het is lastig dat niet op de gekozen locatie de demonstratie gehouden mag worden. Er is ook niet gevraagd wat er met de demonstratie gedaan gaat worden. Toch is de locatie afgewezen vanwege veiligheid en ruimte. Dit klopt echter niet volgens bezwaarmaker. Op de alternatieve locaties kunnen wij de mensen die de kliniek binnen gaan niet zien.

Voorzitter

Kunt u de exacte locatie toelichten waar u de demonstratie wenst te houden?

Bezwaarmaker

Dat maakt voor bezwaarmaker niet uit, naast de kliniek, voor de kliniek of aan de overkant van de straat. Als de demonstranten maar de bezoekers van de kliniek kunnen zien. In andere gemeentes mag wel om deze locatie worden gedemonstreerd maar in Utrecht niet. Het bestreden besluit stelt ten onrechte dat er klachten zijn want Jezus Leeft heeft niet eerder in Utrecht demonstraties gehouden, wel in Houten. De klachten komen ook vaak vanuit de abortuskliniek terwijl die partij er een commercieel belang bij heeft om de demonstranten negatief af te schilderen.

Voorzitter

U stelt dat het voor de demonstratie van belang is dat u de bezoekers van de kliniek kunt zien. Kan u dit toelichten?

Bezwaarmaker

Het is van belang dat de bezoekers van de kliniek de demonstratie kunnen zien. Hierdoor kunnen de bezoekers zien dat er een alternatief is en kunnen ze eventueel worden geholpen op een andere manier dan in de kliniek. De demonstranten spreken zelf de bezoekers niet af; het gesprek vindt plaats op initiatief van de bezoekers.

Voorzitter

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en toelichting. Gestreefd wordt naar een behandeling van de bezwaren binnen 5 weken. De aanwezigen stemmen hiermee in. Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de hoorzitting